

“Escribo per al lector que vol fer de la seva vida un acte de lucidesa”

Carles Duarte i Montserrat (Barcelona, 1959) publica a 3i4 el poemari *Els immortals*.

—Cada poema del llibre conté un epígraf de *Les metamorfosis* d'Ovidi. Els poemes els heu fet a partir del llibre d'Ovidi?

—Sí. El poemari neix d'una lectura de *Les metamorfosis*, dels mites que les protagonitzen i d'una idea, d'un eix temàtic, que és el següent. Els veritables mites, els veritables personatges, no són els éssers, sinó que són els sentiments, les emocions i els anhels que els personatges encarnen i representen. I en la mesura que són l'ànima dels mites, són també l'ànima de les nostres vides.

—Li serà difícil al lector descobrir la relació dels poemes amb *Les metamorfosis*?

—No. Cada poema neix d'un fragment de *Les metamorfosis*, i hi apareix explícit el sentit d'aquest mite, per no haver d'anar a buscar-lo en un diccionari. I he treballat el llenguatge evitant en tot moment l'encarcament, el distanciament que d'una manera inevitable sembla associat a la literatura mitològica. No és un llibre erudit, sinó dirigit a la persona que s'estima la vida, hi pensa, la reflexiona i aspira a fer de la seva vida un acte de lucidesa.

—És a dir, que encara que parteixi d'un referent erudit, el voleu despullat d'erudició.

—En efecte. Hi deixo la porta oberta perquè hi sigui també el lector. La poesia no es compromet, es delata i es torna incapaç de commoure el lector. Com deia Martí i Pol, en cada mot m'hi jugo l'existència. Si no és així, pots fer poesia per a tu o per als amics, però no pots aspirar a fer bategar la teva mirada en la mirada dels altres. L'exercici ha de ser culte, però no et pots amagar darrere dels versos.

—Els mites no apareixen sempre en el fragment que precedeix el poema.

—Perquè al capdavant el que importa no són els noms sinó les sensacions, aquestes forces que trobem a la tragèdia clàssica i que els mites representen de manera magnífica. És bo recuperar els mites. No solament com a personatges als quals s'atribueix una peripècia o aventura, una cosa que és fàcil de fer. Per a mi és més important el risc i l'aventura que

Carles Duarte i Montserrat publica el poemari *Els immortals*, a l'editorial 3i4.

els personatges en si mateix. Per això en molts casos no he vist necessari explicitar-ne el nom.

—Us agrada seguir un pla. El vostre mètode no deixa res a l'atzar, a la inspiració del moment?

—Alguns dels meus llibres sí que són fruit d'una obra que brolla de la vida dins meu, d'allò que més ens trasbalsa, sense ser només una expansió emotiva. La poesia és un exercici de comprensió radical de la condició humana i l'exigència formal i temàtica hi ha de dominar sempre. Això no vol dir que no cregui en la inspiració. És clar que hi crec. Però alguns dels llibres més consistents que he escrit són més aviat fruit d'un treball de concepció previ. I són els més difosos i els que es tradueixen a més llengües, més que els llibres que apleguen poemes esparços, per molt intensa que sigui l'emoció que els inspira.

—Cada poema s'acompanya d'un dibuix original de l'escriptor Manuel Cusachs destinat a il·lustrar-lo. No és freqüent veure un llibre il·lustrat que no sigui de format especial. Com sorgeix la pensada?

—És una tradició dels llibres de poesia simbolista. Va ser una iniciativa de Manuel Cusachs. Mentre em feia el bust, em va demanar que li ensenyés els poemes que tenia i li vaig passar l'original i, sense dir-me'n res, al cap d'uns dies em va ensenyar els dibuixos que havia fet. No va ser cap encàrrec, va ser una inspiració i m'han semblat magistrals. Em sembla un dels treballs més esplèndids, reeixits i complets d'un artista conegut sobretot per les seves escultures, però que també en el dibuix té un nivell excepcional. Penso que poemes i dibuixos dialoguen d'una manera concreta.

—L'opció estètica de Cusachs, la seva relació amb els mites, és paral·lela a la vostra?

—Sí, perquè no ha intentat retratar els personatges. La seva obra també és molt simbòlica, en aquest cas i sempre. No vol representar Apolo o Pigmalí, sinó uns sentiments.

—No són il·lustracions gratuïtes.

—No, no. La il·lustració no pot ser mai ornamental ni un farciment.

Lluís Bonada